

Athör tueŋ ci Paulo gät koc gen Korinth Wët nhom

Athör tueŋ ci Paulo gät tënë koc ci gam gen Korinth, ee gët rin aliäm ci rot lök jat nhial, ci pür ku gam lök wääc apei akut koc ci gam yic, akut wäär ci Paulo jœk cök gen Korinth.

Pan Gïrik yen tö gen Korinth thün ë mëc bënydit koc Roma. Ku Korinth, tewäär gët Paulo athör ë ye gendit wun col Akaya, ku ë ciëŋ koc juëc thün. Gen kënë ëcì njic apei ë wët yooç ye looi thün, ku ciëen ë nhiaam ku luoi käreç cimën luoi kák ë bal ku thëk yiéth juëc.

Kë ci akut koc ci gam yeaic tek, ku winy ë diäär ku ciëen rëec tö kam röör ku diäär, ku wët ë thiëek, ku wët ciëen path, ku têpeth ye Nhialic duəor thün, ku miöc ë Wëi Nhialic ku jön ë rot thou yic. Käkkä ëbën, kek aa wël ril kek gët Paulo athöör tënë koc ci gam Korinth. Acì them piände yic ëbën bï nyuɔoth yen kë ye Wët Puɔth Yam lëk koc rin ë käkkä ëbën.

Käk tö thün Muɔth tueŋ 1:1-9

Të ci koc ci gam keyiic tek thün akuut 1:10–4:21

Winy ë diäär ku pür baai 5:1–7:40

Koc ci gam rëer kam koc këc gam 8:1–11:1

Të dhil koc aa röök thün ëbën 11:2–14:40

Jön e rot Jethu ku koc ci gam 15:1–58

Ajuér tënë koc ci gam Jeruthalem 16:1–4

Wël ciëen ë Paulo 16:5–24

1 Athör kënë abö tënë Paulo, raan cï cœl ë wët Nhialic bï ya atuny Jethu Kritho, ku tënë wämääthdan cï gam Thotheneth.

2 Yen agët tënë Krithiaan rëer gen Korinth, koc cï Nhialic cœl bik aa kacke, rin cï kek mat kek Jethu Kritho, cimën koc kök cï gam, koc ë Jethu door, Bänyden ku Bänyda aya.

3 Bï Nhialic Wäda ku Bëny Jethu Kritho, we yiëk dhëëj ku döör.

Nhialic aci yo dœc rin Jethu

4 Yen ë Nhialic ya door leec ë rienkun akölaköl, rin kë cï looi tënë we. Aci we nyuôth piathde, ku gëm we käjuëc yakë yön rin Jethu Kritho. **5** Rin rëer wek ke we ye tök kek Raan cï lœc ku dœc, Nhialic aci we muoac bæk käjuëc njeec aa looi cimën ye wek koc lëk wëtde, ku njeckë käjuëc.

6 Nhialic aci wët Raan cï lœc ku dœc cœl awëi wepuôth apei, **7** ku këya acin miöc töj Nhialic liu tënë we emën rëer wek ke we tit aköl bï Nhialic Bänyda Jethu Kritho cœl aben dhuk. **8** Ku Jethu abi we kony bï gamdun riel bï Nhialic we tit ke we cïn gup awuöc aköl le Bänyda Jethu Kritho dhuk. **9** Añieckë kecïn diu, lön Nhialic akölaköl ë kë cï thon ke bï looi, looi. Ee yen aci we cœl bæk aa tök kek Wënde Jethu Kritho Bänyda.

Koc cï gam Korinth aaci keyiic tek

10 Wek aa läj wämäthakua rin riel Jethu Kritho, bï ya wët tök yen yakë lueel, ku bæk weyiic cïi ye tek. Matkë röt ebën ku calkë täktäkdun aye tök. **11** Aci koc kök ë many Kulowi lëk ya lön wek aa göth ë kamkun.

12 Kë wiëc ba lueel akïn, aye koc kök ë kamkun lueel elä, "Yok buoth Paulo." Ku lueel koc kök, "Yok aa buoth Apolo." Ku lueel koc kök, "Yok aa buoth Piter." Ku koc kök, "Yok aa buoth Raan cï lœc ku dœc." **13** Ye tede bï Raan cï lœc ku dœc ya tek yic akuut? Ye yen Paulo yen cï thou tim cï riïu köu ë riënkun? Nadë le raan cï we muoac nhüüm rin bï wek aa koc buoth yen Paulo?

14 Yen alec Nhialic rin acin raan ca muoac nhom ë kamkun, ee Krithputh ku Gaiöth kepëc. **15** Këya, aci raan luel ye lön cï we muoac nhüüm bæk aa koc buoth ya. **16** (Aca ben tak, yen aci Ithipanath kek kacke muoac nhüüm. Ku acä ye tak lön le yen raan dët ca muoac nhom.) **17** Raan cï lœc ku dœc akëc ya tooc ba koc aa muoac nhüüm. Acä tooc ba koc aa lëk Wët Puoth ë Yam. Ku lëk ke ë cök ke cie wël raan njic käj ë path, rin ba nyuoath lön thon cï Kritho thou tim cï riïu köu, ala riëldit apei.

Jethu ë njiny käj ku riel Nhialic nyuoath

18 Aye koc mär, koc kuc të bï ke kuony thïn tak lön thon cï Raan cï lœc ku dœc thou tim cï riïu köu, acin kë ye kony tënë ke. Ku yook, koc cï luëk thon cï Raan cï lœc ku dœc thou tim cï riïu köu, ee Nhialic nyuoath të ril yen thïn.

19 Ku yeen aci göt athör theer wël Nhialic yiic elä, "Yen abi käj gël bik röt cïï loi tënë koc njic käj ku koc cï piöc apei." **20** Na ye këlä, yenjo buk lueel rin koc njic käj ku koc cï piöc apei, ku koc njic teer wël ë riëec aköl yic? Acä Nhialic nyuoath lön njiny ë käj ë kockä acin wëtde yic! **21** Rin njieec ë käj tœu kek Nhialic,

akēc kōc pinynhom ye lēu ku bīk ye njic cōk alōn njic kek kāj. Ku Nhialic acī wēt yeku lēk kōc, wēt yen ye yōōn yic, looi bī yen kōc ye gam kony. ²² Ku awīc kōc Itharel bīk kāril ē kōc gōi tīj, kāk bī ye nyuōsth lōn Nhialic alui. Ku kōc cie kōc Itharel ē wīckē bīk kāj aa njic. ²³ Ku yook wēt yeku luēl, ee Raan cī lōc ku dōc cī thou tim cī rīiu kōu cīi kōc Itharel ye lēu bīk gam. Ku yōōn kōc cie kōc Itharel yic lōn cīn yen wētde yic. ²⁴ Ku tēnē kōc cī Nhialic cōl, kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel, wēt cī Raan cī lōc ku dōc thou, ee riēl Nhialic ku njeeēc kāj Nhialic nyuōsth. ²⁵ Rin kē ye tīj ciēt Nhialic cīn kē njic, aŋic kāj apei ka wär raan njic kāj. Ku kē ye tīj ciēt Nhialic cīi ril, aril apei ka wär riēl ē raan.

²⁶ Takkē ēmēn miēthakāi, we ye kōc yīndē wāär kēc Nhialic we cōl bāk aa kōc buuth Jethu. Cīt tē cī raan cak thīn, aa kōc lik ē kamkun kek aake njic kāj, tēdē ke kek la riēl, tēdē ke ye kōc ke dhiēēth kōc cī jak. ²⁷ Nhialic acī kōc ye tīj kecīn kēpēth tō ke ke lōc, rin bī yen kōc rōt cōl ka kōc njic kāj cōl ayär gup. Ku lōc kōc ye yōk ciēt ke niōp, rin bī yen kōc rōt yōk ke ril cōl ayär gup. ²⁸ Ku Nhialic acī kōc cīi ke ye kuēēc nhīim lōc, rin bī yen riēl kōc rōt yōk ke kek ye kōc ril rac. ²⁹ Ku aye kēnē nyuōsth lōn acīn raan lēu ye bī nhiam Nhialic nhom. ³⁰ Ku ē rin Nhialic yen acī wek ya kōc Jethu Krītho. Ku njeeēc ē kāj tōu kek Nhialic, ayeku yōk tēnē Jethu. Ee riēnke yen aye yok la cōk tēnē Nhialic ku yeku kōcken path, ku wēēr yo bei adumuōōmkua yiic. ³¹ Kēya, acī gōt athōr theer wēl Nhialic yic élā, “Na ye raan wīc ye bī nhiam rin kē cī ye cōl amit puōu, ka dhil nhiam rin kē cī Bēny looi.”

2

Të cï Paulo koc Korinth lëk thïn

¹ Wäär ci yen bën tënë we miëthakäi, ba we bën lëk wët ë Nhialic ci moony, wek aa këc bën aa jääm wël ril ye nyooth ciët ya ye raan ci piöc apei tënë we. ² Rin wäär rëér yen kek we, aca bën tak bï ciën dët lëk we, ee wët rin Jethu Kritho, wët ci yen thou tim ci rïüu köu. ³ Këya, wäär bïi yen tënë we, yen ë ya bö ke ya ci riööc rin ci yen ril. Yen ë ya ye lath. ⁴ Ku yen akëc piööc ku lëk koc Wët Puøth ë Yam wël puøth njec. Ee Nhialic yen aci ye looi bï piööcdië ku të ye yen koc lëk thïn la cök ë riel Wëi Nhialic. ⁵ Këya, acie wël puøth yakë ke piñ kek col we aa gam Raan ci loc ku doc, ee riel Nhialic.

Niny ë käj bö tënë Wëi Nhialic

⁶ Kë ya piööc ë wët njëëc tënë kocdit ci gam. Ku acie njëëc töu kek koc pinyhom. Tëdë ke njëëc ë käj töu kek koc mëc èmën, koc la riel bï rielden gua liukä. ⁷ Njëëc ë käj ya lueel, ee njëëc töu kek Nhialic këc col alac tïc tënë koc. Ku aci Nhialic guiir theer këc piny cak lön njëëc ë käj kënë yen abi duaar bëëi tënë yo. ⁸ Ku njëëc kák Nhialic kënë ë këc koc mëc èmën njic. Na cik njic njuöt aa këc Bëny røm duaar kek Nhialic piäät tim ci rïüu köu.

⁹ Ku ë yen kë ye athör theer wël Nhialic lueel elä, “Acin raan ci ye kañ tij, acin raan ci ye kañ piñ, lön bï yen rot looi, yen kë ci Nhialic guiir tënë koc nhiar ye.” ¹⁰ Ku aa yok aci Nhialic bën col anjic kakkén këc col alac tïc riel ë Wëike. Wëi Nhialic anjic këriëec èbën agut kák ci Nhialic moony. ¹¹ Ee puön raan rot yen ë kák ye raan tak njic. Këlä aya, ee Wëi Nhialic

yen aŋic tēktēk ë Nhialic ëbën. ¹² Yok koc cï gam, yok aacie käŋ ye tak tēcít tē ye koc pinynhom, koc cie koc cï gam ke tak thïn. Yok aaci Wëi cï Nhialic tuöc yo yök. Ku aci yook kony buk käk cï Nhialic yiék yo ya deet yiic apath.

¹³ Këya, tē jíeem yok, yok aacie jam wël cï yo piööc tēcít tē ñic käŋ thïn pinynhom. Yok aa jam é wël ye gäm yo ë Wëi Nhialic, tē jíeem yok käk Nhialic tēnë koc rëér Wëi Nhialic ke ke. ¹⁴ Raan liiu Wëi Nhialic tēnë ye, acie käk ye Wëi Nhialic piööc ye gam, aa cïn wëtde yic tēnë ye. Ku aaci ke ye deet yiic, rin alëu raan bï piath ë käkkä ñic tē rëér Wëi Nhialic kek ye. ¹⁵ Raan rëér Wëi Nhialic kek ye, alëu bï kërac ku këpath deet yic, ku acin raan lëu bï ye jööny.

¹⁶ Cimën cï ye göt athör theer wël Nhialic yic elä, “Yenja ñic kë tek Bëny? Yenja lëu bï yeen wëët?”

Ku yok aa tak cimën Raan cï lɔc ku dɔc.

3

Yok aa lui rin Nhialic

¹ Miëthakäi le yok gam tök, akëc lëu ba jam tēnë we tēcít tēn bï yen jíeem thïn tēnë koc rëér Wëi Nhialic ke ke. Yen a ya ye jam tēnë we ciët ye käk pinynhom kek yakë ke tak kepëc. Ku ciët we ye koc cít mith ë tédun ye wek piööc koc cï gam dëet yic thïn. ² Wek aa we cä gäm käk bæk ke dek ku acie miëth ril köu, rin wek aa we këc guo cam miëth ril köu. Agut cít emën, acäk lëu bæk liek, ³ rin wek anot we ciëŋ cimën koc pinynhom kepuöth yiék käk ye piäthken wic. Të rëér tiëel ë kamkun, ku yakë rëér ke ñek goëth ke ñek cii ye nyuøøth lön ciëŋ wek cimën

koc pinynhom? ⁴ Yen anjic ë kënë të ye ñek kamkun ye lueel, “Yen abuøth Paulo.” Ku raan dët. “Yen abuøth Apolo,” Ke wek aa tak cimën koc këc gam.

⁵ Yenjö Apolo ku Paulo col aaye koc ril apei? Nhialic aci yo luøoi buk we kony bæk gam. Ñek ë kamkua ë luøi ci Bëny tæk ye looi. ⁶ Yen aci käu com ku yor Apolo, ku ë Nhialic yen acol ye acil. ⁷ Raan ci këdäj com ku raan ci ye yor aacie kek ril. Ee Nhialic yen aril apei, rin ë yen aci käu col acil. ⁸ Raan ci käu com ku raan ci ye yor aa thööj rin yok aa loi luøi tök yodhie rin ë Nhialic. Ku Nhialic abi ñek ya gäm ariöp thööj kek luøiden ci looi. ⁹ Rin yok aa cït dom luui Nhialic thïn. Wek aa cït yön buth Nhialic. ¹⁰ Yen aci Nhialic gäm tœet ye yen ñiec buth. Ku ë yen aye yen atën kák buth ñiec jøök cök, kák ye raan dët buth thïn aya. Ku ñek adhil yenhom tääu piny apath të buth yen thïn. ¹¹ Rin Nhialic aci Jethu Kritho yetök looi bi a yen ë jöök ë cök. Këya, acin raan dët ben jöök ë cök dët ben yam. ¹² Koc aabi aleel ril apei lööm ku bi kek kë ci jøök cök buth, ku koc kök aabi luui ë tiim ku bel. ¹³ Ku koc aabi kë yen puøth luøi ë ñek tiij aköl le Raan ci lœc ku dœc dhuk. Rin aköl kënë, mac abi luøi ci looikä them ebën, ku luøi bi mac göök abi tiij. ¹⁴ Nhialic abi raan buth kë ci jøök cök ë kák ci mac ye rac, yiëk ariöp.

¹⁵ Ku na le raan rec mac luøide, ka cïn ariöp yön. Ku yeen nhom abi poth cimën raan yön rot bei mac yic. ¹⁶ Cák ñic lön wek aa cït luan ë Nhialic, ku Wëi arëer kek we? ¹⁷ Na ye raan loi luan ë Nhialic bi yic la buøöl, ke raan kënë arec Nhialic. Rin luan

Nhialic ë këde ë rot. Ku aa wek aa ye ηεk ke luanj ë Nhialic.

¹⁸ Acin raan meth rot. Na ye raan ye tak ka wär we ηjny ë käj, ka dhil rot cöl acit raan cüä käj ηic ë riëec akölë yic, rin bï yen a raan ηic käj.

¹⁹ Kë ye koc akölë pinyhom tén tak kepuöth ciët ke ηic käj, acin ηjny ë käj töu thín cít tē ye Nhialic tiëj ye. Cimën ci ye göt athör theer wél Nhialic yic élä, “Nhialic ë koc deep ηjnyden ë käj yic.” ²⁰ Ku aci göt alon dët yic élä, “Anic Bëny lón tëktëk koc ηic käj acin kepuöth tö thín.”

²¹ Duökkë ye nhiam lón buoöth wek ηek ku ηek. Käk piööc ebën aa käkkun. ²² Paulo, Apolo ku Piter, kériëec ebën pinyhom, pür ku thou, käk töu thín emen ku käk akoldä, käkkä ebën, aa käkkun bï wek käpath yön thín. ²³ Ku week ku yook aatö Raan cï lœc ku dœc cök. Ku Raan cï lœc ku dœc atö Nhialic cök.

4

Yok atuuuc Raan cï lœc ku dœc

¹ Wek aadhil yo ya tij ke yok koc lui rin Raan cï lœc ku dœc, koc cï Nhialic looi buk yithken cï moony lueel. ² Kë töj ye wic ténë raan lui, ee lón bï käk wic bányde ebën bï ke looi, looi. ³ Yen acie dieer rin acie wek la yic pinyhom tén, tê looi wek luk ténë yön tédë ke ye koc kök ku bæk ηic lón puöth luöidië tédë ke rac. Ku yön acie rot ye luöök yic ë rot. ⁴ Acin kë ya tak ke ca kuöc looi. Ku kënë acie yön cöl acin guöp awuöc. Ee Bëny ë rot yen abi luk looi ténë ya. ⁵ Këya, duk raan dët luk wei ke tê bï ye luöök wei këc bën. Lun ciëen adhil Bëny tiit bï dhuk, yen abi kärëc ye

thiaan cəl atiēc ku nyooth kärec ye puön ɳek tak. Ku tēnē, ɳek abī lec a yōk tēnē Nhialic rin käpuoth cī looi.

⁶ Emēn miēthakäi, käk ca ke lueel ȇbēn, ee ciēt ya jam riēnkië ku Apolo, rin bī wek käk cī gōt ȇlä deet yiic, “Duk käk cī gōt theer lir nhiiim yipuōu.” Acin raan kamkun loi rot bī nhiam rin ē yen raan buəth ɳek ku dhēl raan cīi buəth guōp. ⁷ Yeŋa cəl yī aye raan ɳic käj tēnē koc kök? Cie Nhialic yen gēm yī kēriēec ȇbēn tō kek yī? Na ye kēya, yenjō yī cəl anhiam ciēt käk tō ke yī cie käk ke gēm yī. ⁸ Cäk käjuēc wiēckē ke yōk ȇbēn? Ci Wēi Nhialic we yiēk miōc wiēckē ke ȇbēn? Cäk aa bāny mac koc, cək alən cīi yok mēc? Ee tēde, aya wīc bāk aa bāny mēc ayic, rin ku buk aa bāny yodhie ke we. ⁹ Aya yōk yapuōu lən cī Nhialic yo tōōu ciēen yok atuuc, cīmēn koc cī tēm awuōc bī yo nōk bī käk cī cak ȇbēn, koc ku atuuc nhial aa daai ē yo. ¹⁰ Rin ye yok koc Raan cī lōc ku dōc, yok aa cīn kē njicku, ku wek aa ɳic kān tē ye wek tōk kek Raan cī lōc ku dōc. Yok aacīi ril ku wek aa ril! Yok aaye bui ku wek aaye leec. ¹¹ Agut cīt akölē, yok aa rēér ke yo nēk cək ku yok aa rēér ke yo nēk rou. Yok aa ciēn alēth cī riääk cī la yueryuer, yok aa ye biäk, yok aa cīn nhiiim tē ceŋku, yok aa rēér yo kuany baai yic. ¹² Yok aa luui apei yocin. Tē wēi koc yo kärec, yok aa Nhialic thiēec bī ke dəəc. Tē bəŋ yo ka yeku guum, ¹³ tē bui yo, yok aa koc jääm ē wēl path. Yok aa cīt kädhie cīn kēpuoth tōu kegup ye cuat wei.

¹⁴ Yen acīi käkkä gēt rin bī yen we cəl ayär gup, ē rin bī yen we lēk cīmēn mīthkiēn nhiaar. ¹⁵ Rin na cək alən le wek koc juēc apei kony we pīrdun koc

cii gam yic, ke wek aa ciiñ wurkun juëc. Rin pïrdun ye wek tök kek Raan cii lœc ku dœc, Jethu, yen acit wuurdun rin cii yen Wët Puøth Yam bëëi tënë we. **16** Wek aa yëök bæk ya aa kiëët. **17** Ku rin ë wët kënë yen atooc yen Timothi tënë we. Rin ë manhdië apei, ku aca deet puöu. Abi we cœl aa tak yith rin të piïr yen thïn, ke ya ye tök kek Raan cii lœc ku dœc, Jethu. Yithkä, kek aa ya piööc tënë akuut kœc cii gam yon juëc yiic.

18 Kœc kök kamkun aa tak lœn cii yen we bï la neem, ku köya, aaci nhiam. **19** Na wïc Bëny, ke yen abi lac la ba we la neem, ku ba riel cii kockä nhiam la yök, ke cie wët yekë lueel ë path. **20** Nhialic ë määcde nyuøth të ye kœc luui thïn ë piërden yic, ku acie të ye kek jieem thïn **21** Yeñö wiëckë ba looi të le yen ba we la neem, bï dhiel a yic ba we tém awuöc, kua ba nhierdië nyuøth we ku ñiec we aa jääm.

5

Cuøpkë raan käk bal looi akut yic

1 Ëmën, yic aci kœc kök lëk yen lœn raan tök akuëtdun yic, aloi adumuëöm rac apei, rin ë yen töc kek tiñ ruëëi kek. Na cœk aa kœc cie Nhialic la cök ë door, ka cii adumuëöm cït kënë nhiar. **2** Yeñö ye wek nhiam? Kënë adhielkë maan, ku wek aa dhil raan adumuëöm cït kënë looi cuøp weiakuëtdun yic. **3** Na cœk alœn cii yen rëër kek we ke piändië arëër ke we, ku yen aci raan cii kënë looi tém awuöc ciët ya rëër ke we. **4** Të rëm wek rin Bänyda Jethu ke piändië arëër kek we, ku riel Bänyda Jethu arëër thïn. **5** Cuøpkë raan kënë wei bï la rëër joñrac cin,

na cök alon rec yen guäpde, ke wëike abi kony aköl
bï Bänyda dhuk.

6 Acii rot lëu bæk nhiam. Wek aaci kä cï lueel
ëlä theer piñ, “Lon thin koor ayup cöl apiäär ebén.”

7 Këya, nyaaike adumuööm cït luou ku bæk ben aa
koc é gam. Ku wek aabi jäl ciët ayum é yam cïn yic
luou, cïmën ñic yen ye lön wek aa cït kënë alanden.
Rin Raan cï lœc ku dœc, amiöcdan Yan ayum cïn yic
luou aci nök.

8 Të cem yok ayumdan Yan ayum cïn yic luou, ka
cuk cam ke yo la puöth luoi kärec ku adumuööm,
käk cït ayum käc yiëk yic luou. Apath buk ciën
ruëeny ku loiku yic, käk cït ayum käc yiëk yic luou.*

9 Aca lëk we athör wäär ca gät we yic bæk ciën
buro kek koc é rëér ke wic diäär. **10** Ku aacie koc
cii Nhialic la cök ye door, ayi koc dït puöth nhiar
kajuëc ku cuër, kek lueel. Na ye kat tënë koc cït é
kockä, ke yin acii cït raan pinynhom tën ceñ. **11** Kën
yen lueel é lön bæk ciën buro kek wämuuth cï gam
wic é diäär, ku nhieer kajuëc ku ye jak cï kiëet door,
ku ye koc jääm gup é lueth, ku ye wieet é määu ku
ye cuär. Duk cök müth ke wämuuth cït é kënë.

12-13 Yic akin, acie luöidië ba luk looi tënë koc
käc gam. Ee Nhialic yen abi luk looi tënë ke. Ku
cii ye luöidun bæk luk looi tënë kockun cï gam?
Cïmën cï ye göt athör theer yic élä, “Nyaaike raan
rac akuötdun yic.”

6

Koc cï gam aa kocken kök yäth luk yic

5:6 Gal 5:9   **5:7** B.bei 12:5   * **5:8** Yok aa dhil ciët ayum käc
yiëk yic luou, B.bei 13:7; L.rou 16:3   **5:12-13** L.rou 13:5; 17:7

¹ Na cī raan göth ë kamkun kek wämënhë dët cī gam, ke ye yięc nöö tō kek ye bī yen raan la gaany tēnē koc cie Nhialic la cök ë door, ku cī yëth tēnē koc cī gam bök luk looi? ² Cäk n̄ic l̄on bī koc cī gam la riel bī kek luk looi tēnē koc ë pinynhom? Ku na luɔikē luk tēnē koc pinynhom, ke cäk lēu bāk käthii tō kamkun luk? ³ Cäk n̄ic l̄on bī yok luk looi tēnē atuuç jəŋrac? Na ye k̄eya, alëuku aya buk kāk röt looi pīerda yic akölë aa luk. ⁴ Na yakē la luɔk cīt kākkä, ke yenjö ye wek ke yäth tēnē koc kēc gam bī ya kek luɔkkun la looi? ⁵ Calkē röt aa thiëec lön bī we rac gup. Cīn raan n̄ic kān tō weyiic bī kāk cī wääc kam koc cī gam ya luk? ⁶ Ku Krithian ë wämënh dët ë Krithian yäth tēnē koc kēc gam, bī ya kek la luk looi.

⁷ Ku rin ye wek röt yäth luk yic ë röt bāk kāk we kēek la luk, aye nyooth l̄on cī cieen path we göök. Ee bī n̄ueen tēnē we bāk kēreec cī luɔi we ya guum. Ku ë bī n̄ueen tēnē we bāk koc kōk cōl aa lōm kākkun. ⁸ Alëuku buk n̄ic aya l̄on ye yok kārec looi tēnē koc kōk, agut tēnē mīethakäi kuan cī gam. ⁹ Aya dhiel tak l̄on n̄ic wek ye l̄on Nhialic acī koc rec bī puööl bök bäänyde rōm kek ye. Wek aa dhil ë kēnē n̄ic. Koc luui kāk bal, tēdē koc diäär koor, tēdē koc jak cī kiëet door, ku koc lōöm röör kōk cīt ke. ¹⁰ Cuér ku koc kepuöth yiék käjuëc. Koc wiëet ë määu, ku koc koc kōk jääm gup ku koc kān tuöör nyin. Kockä ëbën aacī Nhialic bī puööl bök bäänyde rōm ke ye. ¹¹ Koc kōk ë kamkun aake cīt ë kockä. Bëny Jethu Kritho ku Wëi Nhialic acä adumuööm nyaai wegup, ku wek aaci jäl aa koc ë Nhialic, ku cōl we aala cök kek Nhialic.

Luɔi käk bal

¹² Abi raan dët lueel élä, “Acin löj ya gél ba kë wiëc cii loi.” Ee tede, ku kériëec ébën acii path ténë yi. Alëu ba lueel lön cii ya puöl ba kuat kë wiëc looi, ku yen acii rot loi ba ya alony käk ya ke looi. ¹³ Abi raan dët lueel, “Miëth è kën yäc ku yäc è kën miëth.” Ee tede, ku keek aabii Nhialic rac kedhie. Guöp acie luööi wët bal è path, aye luööi kë wic Bëny rin guöp è këde. ¹⁴ Nhialic acii Bëny jöt thou yic è rielde, ku abi yook jöt aya è rielde.

¹⁵ Añiecckë lön ye guäpkun tök kek Raan cii lëc ku dœc. Lëu ba guöp aban Raan cii lëc ku dœc looi bii ya guöp aban a dëjök? Acii rot lëu. ¹⁶ Cäk lëu bæk ñic, mony guäpde col aye kën adëjök lön guäpken aabi ya tök? Acii göt athör theer wël Nhialic yic élä, “Ku keek karou aabi ya guäp tök.” ¹⁷ Ku raan rot mat kek Bëny, ee ya tök kek ye wëike yiic.

¹⁸ Nyaai yipuöu käk bal yiic. Adumuööm kök ye raan ke looi aaci guäpde ye rac, ku raan yepuöu yiëk bal, adumuööm guäpde rac yen aye looi. ¹⁹ Añiec lön ye ñek ye ñic lön guöp acit luanj ye Wëi Nhialic rëer thün. Acie wek we cak röt wepëc. Wek aa käk Nhialic. ²⁰ Nhialic acä ariöp dit apei tööu piiny bii yen yiï yooç. Këya, calkë guäpkun aaye wek Nhialic leec.

7

Thiéëk

¹ Émën, yen abi jäi jam wël wäär cii wek ya gät athöör. Ee yic, apath bii raan cii thiëk. ² Ku rin bii ciëenj rëec käk bal puöl, apath bii moc ala tieñde ku

ye tik la muɔnyde. ³ Moc ku tik aa dhil rëér apath
ë rëér moc kek tieŋde ku rëér ë tik kek muɔnyde,
ke cïn raan kuec ë ηek. ⁴ Guöp rëér ke tik acie këde
ë rot, ee kënë muɔnyde. Ku guöp rëér ke moc acie
këde ë rot, ee kënë tieŋde aya. ⁵ Cïi ηek kuec bï cïi
töc ke ηek. Apath bæk kaŋ mat lön bï ηek atöc ë rot,
rin bæk la nïn lik bï wek ke röök. Kaŋkë mat yic ku
gamkë wedhie. Na la nïnkä thök ke we røm biöök
cümëndun theer. Të looi wek ye këlä, ke joŋrac acii
we bï piëk adumuööm yic. Rin acäk bï lëu bæk bal
göök. ⁶ Wek aa cä yöök bæk rëér ë röt këlä, wek aa
päl bæk looi cït të wïc wek ye thïn. ⁷ Ee ba nhiaar
apei tœcít wek ya. Ku ηek ë la këden cï Nhialic gäm
ye. Raan ë la miöcde ë rot ku raan dët kek miöcde
ë rot.

⁸ Émën, awiëc ba lëk röör këc thiëék ku diääär cï
röörken thou rëér ë röt, lön apath bïk rëér ke cïi
ben thiaak, ku cïi röör thiëk aya cïmën yen. ⁹ Ku
na cäk lëu bæk rëér ë röt, ke we thiëk ku thiak diääär
rin aŋjuëen bak thiëék tën të bï wek aa tuil akölaköl.
¹⁰ Alëk koc cï röt thiaak ë riel bányda ku acie rieldië,
tik acii muɔnyde päl. ¹¹ Ku na päl moc, ka dhil rëér
ke cïi mony dët wïc, tëdë ke dhuk tënë muɔnyde. Ku
moc acii tieŋde liöi.

¹² Yen acie Bëny, ku yen aluel wët kënë ke ya ye
raan ë path. Na le wämääth cï gam la tiŋ këc gam,
ku wïc tik kënë bï rëér ke ye, ka cïi tik dhil liöi.
¹³ Ku na cï tiŋ cï gam thiaak ë mony këc gam, ku
wïc mony kënë bï rëér ke ye, ke tik acii moc päl.
¹⁴ Rin Nhialic ë mony kënë gam rin cï yen tiŋ cï
gam thiaak. Ku yeen ë tiŋ këc gam cøl aye raande

rin cï ye thiaak mony cï gam. Na cïï cït kënë, ɳuöt miëthken aa cït mïth koc cie Nhialic la cök ë door. Ku rin cït yen kënë, mïth aaye Nhialic mat ë kacke yiic.

¹⁵ Ku na wïc raan këc gam bï raan cï gam rëér kek puöl, ka dhil raan kënë looi këya. Acïn kënë ɳek duut ë kamken kedhie, moc ku tik, bï rëér ke ɳek. Rin yok aaci Nhialic puöl buk rëér apath. ¹⁶ Tiŋ cï gam, ye ɳic këdë lön cïï yïn muɔnydu bï kony bï gam? Ku yïn mony cï gam, ye ɳic këdë lön cïï yïn tiɛŋdu bï kony bï gam?

¹⁷ Wët ya lëk akuut koc cï gam, ee lön bï raan a pïr dhël cï Bëny nyuɔth ye. Ku ɳek adhil pïr tËcït tËwäär pïir yen thïn ɣon cœol Nhialic ye bï wëtde gam. ¹⁸ Kë lueel akin, na raan cï ɳoot cï cöt Nhialic gam, ka cïï ɳuöt man, ku ye wïc diët këc ë ɳoot. Na raan këc ë ɳoot cï cöt Nhialic gam, ka cïï rot cöl anjot. ¹⁹ Athöŋj ebën tënë Nhialic të cï raan ɳoot ayï të këc ye ɳoot. Kën yen ril ë lön bï yïn lööŋke gam. ²⁰ Raan ebën adhil rëér cït tëden wäär rëér yen thïn ɣon cœol Nhialic ye. ²¹ Na yï alony wäär cœol Nhialic yï, ke yï duk ye diëer. Ku na le kë kony yï ba nhom lääu, ke loi. ²² Raan alony cï Bëny cœol bï ya tök kek Raan cï lœc ku dœc, ke ye alony cï Raan cï lœc ku dœc looi bï nhom lääu. Ku yeen aya, raan cï Nhialic cœol bï ya tök kek Raan cï lœc ku dœc, ee ya alony Raan cï lœc ku dœc. ²³ Nhialic acä ariöpdit tääü piny ë rienkun. Duökkë röt loi bæk ya alony ë koc. ²⁴ Miëthakäi cï gam, ɣon cœol Nhialic we, ɳek ë la tëden ciëŋ yen thïn. Cïmën wäär ciëŋ wek ɣon cœol Nhialic we. Rëerkë këya we ɳic Nhialic. Ciëŋkë këya.

²⁵ Awiëc ba wët cäk thiëëc ë yen rin koc këc thiëëk dhuk nhom. Bëny akëc ya lëk kë ba looi. Ku wek aa ba lëk wët ë piändië, ke ya cüt raan cï Nhialic ñööth puöu bï la këden luööji. ²⁶ Të tñj yok käril bï röt looi, ka ñueën bï raan rëér ë rot ke cüi thiëk. ²⁷ Na yin ala tik, ke duk liöi. Na këc thiëëk, ke yi duk thiëk. ²⁸ Na wïc bï yi thiaak, ka cïn adumuööm tö thïn. Ku koc cï thiëëk aabi gum apei piërden yic, ku awiëc bæk cüi gum.

²⁹ Kë luëel akïn miëthakäi cï gam, të cï döj piërda yic aciek. Ku ëmën le tuej röör cï thiëëk aa dhil ciej ciët ke këc thiëëk. ³⁰ Koc dhiau ku yekë nyuööth ciët ke cüi dhiau. Koc dal ku yekë nyuööth ciët kæk cik ke yaoç cie kakkén. ³¹ Ku koc kæk pinyhom luööji, apath bïk cüi ye diëer apei ciët cïn kaam dit cik nök ke lui. Piny kënë kek kakkén tö thïn ebën, acii bï ciej apei.

³² Anhiaar bæk rëér ke we cie diëer. Kam koc cï gam, raan këc thiëëk ë yenhom yiëk luöi kæk Bëny, rin bï yen Bëny col amit puöu. ³³ Ku raan cï thiëëk ë yepuöu yiëk kæk pinyhom, rin bï yen tiejde col amit puöu. ³⁴ Ku këya, piände ë nhom rou. Ku tinj këc ben thiaak, tëdë nyan këc kañ thiaak, ee yepuöu yiëk luöi kæk Bëny, bï guäpde ku wëike aa kæk Bëny kedhie. Ku tinj la moc ë yenhom yiëk kæk pinyhom, rin bï yen muonyde col amit puöu.

³⁵ Käkkä ebën aa ca lëk we rin wïc yen ye ba we kony, ku cä we gël bæk kæk wiëckë ke cüi ye looi. Awiëc bæk kën yic aa looi ku piërkë dhël la cök, ku bæk Bëny luööji puöu ebën.

³⁶ Na ye moc tak, lön kë cï yen thiëëk gööu tënë nyan cï meek acii path, ku yeen ala puöu thiëëk,

ka thiëek tēcít tē wic yen ye thün. Acin adumuööm tō thün. ³⁷ Ku mony cī ye guir piände ë rot, ke cīn koc thööc ye thün, ku ɳic aya apei lön bī yen ye lēu bī rēer apath ke cīi thiëek, ke kēpath yen alooi bī nya cīi thiak. ³⁸ Kēya, mony thiak nya ë kēpath looi, ku mony cīi nya thiak ë kē ɳueen apei looi.

³⁹ Acīi path bī tik mony dēt wic ke muonyde pīr, ku na cī moc thou, ka lēu bī mony dēt nhiēr thiaak, ku yeen adhil a raan cī gem. ⁴⁰ Ku na ye wētdiē, ke yeen abi puöu miët tē rēer yen ke cīi ben thiaak. Aya tak lön ye Wēi Nhialic ya kony täktäkdiē yic aya.

8

Müith ye gäm jak cī kiëet

¹ Emēn yen abi jäl jam müith ye ke gäm jak. Ee yic, yok anjic käjuēc rin ë wēt kēnē. Ku ɳiēec kajuēc ë raan cōl anhiam, ku nhiēr ë raan juak bī riel. ² Na ye raan tak lön cī yen kāj ɳic, ka ɳot kēc tē bī yen kāj jäl ɳic dööt. ³ Ku raan nhiar Nhialic aye Nhialic ɳic.

⁴ Ku dēt rin ye ke müith cī gäm jakrec cam, anjiku lön nhialic ye kiëet ë kāj, acīi tō thün. Acin Nhialic dēt, Nhialic ë tök. ⁵ Ee yic, koc aa jam lön tō jak cīt kakkä thün nhial ku piny. Ku na cōk alən tō jak juēc cīt kakkä thün, ⁶ ke tēnē yo ë Nhialic tök yen atō thün. Yen acī kériëec ebēn cak, ku ë riēnke yen aye yok pīr. Ku Bēny ë tök, Jethu Kritho, ku ë riēnke yen acī kériëec ebēn cak, ku ë yen pīr yok.

⁷ Ku acie raan ebēn yen ɳic ë yic kēnē. Koc kōk aa ɳoot nhium kāk cī kiëet yiic, na camkē müith cī gäm jak cī kiëet, ka yekē tak ciët ke cī müith cīk cam yiëk gup ajuëec. ⁸ Miëth yeku cam acie yo ë looi buk la

cök tënë Nhialic. Acin kë ye nyaai të cem yok ye, ku acin kë ye juak thün të cem yok ye aya.

⁹ Wek koc ci gam, duökké kë ciñ yen müith ya ke theek loi bi wek koc koor gamden muör, bik tak lön é yen adumuööm yen cik looi cem kek é müithkä, të ci kek we tiij ke camkë ke. ¹⁰ Na tiij raan koor gamde yi raan njic käj, yi müth käk yai ci gäm jak ci kiëet, ke ci kënë bi rieel nyin abi miëth ci gäm jak ci kiëet cam? ¹¹ Këya raan koor gamde, wämuuth ci gam ci Raan ci lœc ku dœc thou é riënke, abi tœdun njic yin käj thün rac. ¹² Të looi yin adumuööm tënë wämäthkun ci gam, ba gamden koor rac këlä, ke yin adumuööm looi tënë Raan ci lœc ku dœc alanden. ¹³ Këya, na ye miëth ya cam wämääth ci gam cœl aloi adumuööm, ke yen acii miëth kënë ben cam rin ba wämääth ciœl cœl aloi adumuööm.

9

Yic ku luɔi atuuc

¹ Yen ala yic ba käk piërdië wic. Yen aci Jethu Bänyda tiij ku yen atuönyde. Ee gamdun yen é luoi ca looi tënë Bëny. ² Na cokalon ciœl koc kök ye ye gam lön ye yen atuuc, ka njec lön njic wek ye lön ye yen atuuc, rin aye kë piir wek, ke we ye tök kek Bëny nyuœth lön ye yen atuuc.

³ Yen é të ye yen rot kuony thün të jööny koc kök yen. ⁴ Yen ala yic bi yen yiëk miëth ku kë dëk rin luɔidië, ⁵ cimën ye atuuc kök ku wämäthakën é Bëny, ku Piter la keny kek diäärken, cä la yic ba thiëek tiij ci gam ba ya keny kek ye? ⁶ Nadë ke ye Barnaba ku yen yopëc, yok aa tuuc dhil luui yocin rin piërda? ⁷ Apuruk acie rot riœp é rot. Raan tim é luœk com

aye ɳjööth lən bï yen mith abëk cam. Aye abiöök ɳjööth lən bï yen dek cëk ye yön tñenë amälke.

8 Acie kák yakë tñij ke loi röt akölaköl kek lueel kepëc, rin kã cüt käkkä aaci gôt löj Mothith yic.

9 Aci gôt löj Mothith yic ëlä, “Dük muɔɔr der thok të luui yin ye bï rap kõõm. Ye miöör kek ye Nhialic yiëk yenhom?”* **10** Cie yok ye lueel yen wët kënë? Ee gät rienkua, rin raan pur ku raan tñem ayekë ɳjööth rin le yen kë bïk yön rap cïk looi yiic. **11** Yok aaci luui buk kák wëi tiëen wepuöth, ke yakë tak lən cï yok puöth dït të ɳjëëth yok ye lən le yen ariöp bæk gäm yo? **12** Ku na le koc kök la yic bïk käkkä yön tñenë we, ke yo cii la yic wär yiënyden? Ku akëcku kan them buk la kë yönku, të cok alon ë yen ke yiënyda. Ku këriëec ëbën acuk guum rin buk koc col aa gam Wët Puøth Yam rin Raan cï lœc ku dœc. **13** Añiec lən ɳic wek ye lən röör ë luui luanj Nhialic aa miëthden yön ë luui luanj Nhialic yic. Ku koc kák cï bëei luanj Nhialic juaar ariäk nhom aa bëk lööm kák cï juaar yiic. **14** Këlä aya, aci Bëny looi bï koc ë koc lëk Wët Puøth Yam, kë piir kek aa yön thïn. **15** Yen akëc luui ë yithkä. Ku yen acii athör kënë gät emën rin bï yen ë yithkä wic ë rienkïe. Añueen ba thou tñen të looi yen ë kënë. Acin raan bï wëtdien nhieem yen kënë nyaai tñenë ya. **16** Acie rin ye yen koc lëk Wët Puøth Yam yen ya col anhiam. Ku yic ë rin cï Nhialic ya yön koc lëk, ku abi rëec apei akoldä tñenë ya të cii yen koc ë lëk Wët Puøth Yam. **17** Na luɔɔi ë luui kënë të cï yen ye tak ba looi, ke yen adhil ariöp wic. Ku na cie yen tak ye, ku ye Nhialic yen lëk ye ya ba

---

* **9:9** Aliu cieen ë Jjëëj yic, L.rou 25:4; 1Tim 5:18   **9:11** Rom 15:27   **9:13** L.rou 18:1   **9:14** Mt 10:10; Lk 10:7

looi, ke ya bā ariöp wīc këdë? ¹⁸ Yenjö yen ariöpdië? Ariöpdië ë kë bï yen koc lëk Wët Puoth Yam ke ya cii thiëc ariöp, ku cä yinydiën bï akut koc cï gam yiëk ya wïc.

¹⁹ Yen raan ë rot. Yen acie alony raan dët. Ku ëmën yen ë rot cäl aye alony raan ëbën, rin bï yen koc juëc lëu bïk gam. ²⁰ Të luui yen kek koc Itharel, yen ë cieñ cimën raan Itharel rin bï yen ke lëu, cok alon cii yen ë këdit tënë ya ba cieñ cieñden. Yen ë cieñ cimën raan wïc ye bï lööj cï Mothith göt theek, të luui yen kek koc ë lööjkä, rin ba ke lëu bïk aa buoøth Raan cï lôc ku döc. ²¹ Këlä aya, të luui yen kek koc cie koc Itharel, yen ë cieñ cimënden ke ya cii lööj koc Itharel thek. Kënë aya looi rin bï yen koc cie koc Itharel cäl aa buoøth Raan cï lôc ku döc. Ku acie lön ciëj yen ke ya kuc løy Nhialic, yen abuoøth løy Raan cï lôc ku döc yic. ²² Të rëér yen kek koc ë gam, yen ë ciët raan tök kamken, rin bï yen ke lëu. Këya, yen ë rot looi ba thöj ke koc ëbën rin ba koc kök kony keyiic bïk gam, kuat dhël bï yen ye lëu thün. ²³ Yen ë käkkä looi ëbën rin bï yen Wët Puoth Yam ë rin Jethu yäth tueñ. Ku rin bï yen döc ye yön të yëth Wët Puoth Yam tueñ yön aya.

²⁴ Añjiekë, të wëér koc, ee raan töj cï koc wuär yen ë kën wëér koc nyaai. Wek aa dhil kat cimën koc wëér bæk ë kënë lööm. ²⁵ Raan tuk, ee lööj ë tuk dhiel theek apei, rin bï yen kë ye gäm raan tö tueñ, kën bën yäi akoldä, nyaai. ²⁶ Yen ë kënë ye yen kat ke ya cök yanhom ba të riñ koc thün thap thok piny. Ku yen acie pëér ë gut yic ë path. ²⁷ Yen ë rot looi ba riel, ba Jethu buoøth, rin na ca koc juëc piëjöc ke Nhialic cii ya reec akoldä.

10

Paulo ē koc cī gam piō̄c rin jak ye kiē̄t

1 Miëthakäi cī gam, awiēc bæk këwääär cī rot looi tēnē wärkuan dīt wääär buɔ̄th Mothith ror lieet tak. Keek aake tiit luët, nawën ke tem Wär Lual ē path. **2** Tewääär buɔ̄th kek luët, ku wääär teem kek wär, keek aake cīt koc cī muɔ̄c nhüim bïk aa koc buɔ̄th Mothith. **3** Keek ebën aaci miëth töj thöj cam, miëth yik Nhialic ke ē rielde, **4** ku dëkkë ē pii ke looi Nhialic bïk kuér kuur yic, kuur cath ke ke. Kuur ē ye Raan cī lōc ku dōc guɔ̄p. **5** Cok alon cī käpuɔ̄thkä röt looi ebën, ke Nhialic ecii puɔ̄u mit kek wärkuan dīt juëc. Go Nhialic ke nök ku weer guäpken roor tē cii cien.

6 Emën, Nhialic aci wärkuan dīt wääär cii yen puɔ̄u mit tēnē ke tem awuɔ̄c, bï yo wëet buk yopuɔ̄th cii ye yiëk käreç cimën wääär cī kek ye looi, **7** tëdë ke yo dor jak cī kiëet cimën cī koc kök keyiic ye looi yon. Rin aci gôt athör theer wël Nhialic yic elä, “Koc aaci nyuc bïk mith ku dëkkë ku jälkë dier.” **8** Dukku yopuɔ̄th ye yiëk bal cimën wääär cī koc kök keyiic ye looi, nawën ke raan tim thiär-rou ku ljuan thou akäl tök. **9** Acuk lëu buk Bëny them cimën yon cī koc kök keyiic ye looi, nawën ke thööj käpieny ke. **10** Duökkë ye reëer we jiëem wenhüim cimën wääär ye koc kök keyiic ye looi, ku aaci Nhialic bën tuɔ̄c atuönyde bï ke nök. **11** Käkkä ebën aaci röt looi tēnē koc Itharel bï ke yo lëk. Ku käkkä aaci gät piny rin

10:1 B.bei 13:21-22; 14:22-29

10:3 B.bei 16:35

10:4 B.bei

17:6; Kn 20:11

10:5 Kn 14:29-30

10:6 Kn 11:4

10:7 B.bei

32:6

10:8 Kn 25:1-18

10:9 Kn 21:5-6

10:10 Kn 16:41-49

bii yo lëk thïn aya. Rin yok aa pïr të bii thök piny guo bën thïn.

12 Raan cï gam ye tak lön atiit gamde, adhil yenhom tääu piny bii ciën kërec ye. **13** Na them yi ba adumuööm looi ke njic lön cï koc kök kañ them këlä aya. Nhialic ë kë cï thon dhiel looi. Acïn raan bii Nhialic puööl bii them arëk aba athëmde cii gök. Ku të them yi ka la dhël kony Nhialic yi ba athëm göök.

14 Këya, miëthakäi nhiaar, duökkë jak cï kiëet koñ door acïn. **15** Yen ajam tënë we rin anjiec lön ye wek koc cï nhïim bak, takkë wët lueel kënë yic wepuöth ë röt. **16** Të dëk yok biny ye yok dek muöñ abiëc miëth Bëny yic ye yok Nhialic leec thïn, ke yok aa röm riem Raan cï lœc ku dœc. Ku të bony yok ayup ku camku, ke yok aa röm guöp Raan cï lœc ku dœc. **17** Rin ayuööm tök yen atö thïn, ke yo ëbën cœk alon juëc yok, yok aa guäp tök rin yok ayuööm tök röm.

18 Takkë koc Itharel të ciëm kek kæk cï juër Nhialic, ke keek aa ya tök kek Nhialic. **19** Yenjö wiëc ba lueel të jieem yen këlä? Ye nadë ke jak cï kiëet, ayï miëth cï juër ke aa la wëtden yic? **20** Acie këya! Kë lueel ë lön kæk ye koc cïn gam la cök juaar, ee tënë jakrec acie tënë Nhialic. Ku acä wïc bâk röt aa mat kæk jakrec yiic. **21** Yin acii dëk biny muöñ abiëc ë Bëny, ku ben dek biny kæk jakrec. Yin acii röm kek Bëny ku ben röm kek jakrec. **22** Na loiku ë kënë, ke rin wïc yok ye buk Bëny rac puöu. Yeku tak lön ril yok apei buk Bëny dhööl ku cii yo tëm awuöc?

10:16 Mt 26:26-28; Mk 14:22-24; Lk 22:19-20

10:18 Leb 7:6

10:20 L.rou 32:17

10:22 L.rou 32:21

23 “Ayeku lueel yok aaci puäl buk käk wïcku ke looi.” Ee yic, ku acie këriëec ëbën yen path. “Këriëec ëbën aci puäl buk looi.” Ku acie këriëec ëbën yen yo kony. **24** Yin adhil luui käk koc kök col amit puöth, tén lón ye yin luui käk yi cöl amit puöu è rot.

25 Apath ténë yi ba kuat rïj ye ke yaac të ye rïj yooç thïn cuet, ke yi cii puöu diu. **26** Rin aci göt athör theer wël Nhialic yic elä, “Piny ku këriëec ëbën tó thïn aa käk è Bëny.”

27 Na ci yi cööla la müth pan raan ciñ gam ku ca gam ba la, ke yi cam kuat miëth ci bëei ténë yi ke yi cii thiëc. **28** Ku na lëk raan dët yi, “Miëth kënë aci juér jak ci kiëet,” Ke yi duk è miëth kënë cam, ku acie rin diu tó yipuöu, ee rin wët rëér raan ci ye lëk yi puöu. **29** Këya, acie kë tó piändu yic, è kë tó puöön raan dët yic. Raan dët abi thiëec elä, “Yenjö ye kë rëér puöön raan dët yic ya gël ba këdiën tó yapuöu cii loi? **30** Na leec Nhialic rin miëth, ke yenjö bi raan dët ya nyieeny miëth ci yen Nhialic leec?”

31 Këya, kuat kë loi, të müth yin ayi të dëk yin, loi ke ëbën dhël ye ke Nhialic leec thïn. **32** Duk kë ye koc kök yok ke rac loi cimën koc Judia, tëdë koc cie koc Judia, ayi koc akut koc ci gam. **33** Luööikë cimëndië, aya looi ba raan ëbën col amit puöu käk ya ke looi yiic, ke cä loi këpath ténë yen è rot, ke ye käpath ténë koc ëbën rin bi raan ëbën luöök.

11

Dhël puöth è röök

1 Luõõikë cïmëndië, cïmën ye ÿen luui cïmën Raan cï lõc ku döc.

2 Wek aa ya leec rin ye wek luɔidië ku kæk ya piõõc muk nhïim akölaköl. Ku wek aa kæk cï piõõc tënë kõc cï gam, kæk ca ke ñjc tënë kõc kõk ku nyuõth ke we, buoõth yiic. **3** Ku awiëc bæk ñjc lõn Raan cï lõc ku döc atõ moc nhom ku moc atõ tik nhom, ku Nhialic atõ Raan cï lõc ku döc nhom. **4** Këya, mony ë röök, tëdë ke lëk kõc wët Nhialic ke cï yenhom kum, ee Raan cï lõc ku döc rac guõp. **5** Ku tinj ë röök tëdë ke lëk kõc wët Nhialic ke këc yenhom kum ë muõnyde rac guõp, athöj ke tinj cï muut nhom bï rac guõp. **6** Na cïi tik yenhom ye kum, të röök kõc, ke ye rac guõp cïmën tinj cï muut nhom. Këya, adhil yenhom kum. **7** Moc acii yenhom kum rin aci Nhialic looi bï ciët ye, ku gëm kënë ye cõl athöj kek ye. Ku athëek tik tënë moc aye nyuõth lõn cï ye looi ke cït moc. **8** Rin acin kë cïi Nhialic löõm tënë tik bï yen moc cak, ee tik yen aci cak kë cï löõm tënë moc. **9** Ku moc akëc cak rin ë tik, ë tik yen ë cak rin ë moc. **10** Këya, rin ë wët kënë ku rin atuuc nhial, tik adhil yenhom kum bï nyuõth lõn tõ yen moc cök. **11** Ku cït lõn ye yok kõc cï mat kek Bëny, tik acie kë puol yic tënë moc cïmën ye moc kë cïi yic puol tënë tik. **12** Ee yic, ee lõm ë moc yen aci löõm bï ke tik cak ku ë yic aya, lõn ë tik yen ë moc dhiëéth ku keek kedhie aabõ tënë Nhialic raan cï këriëec ëbën cak. **13** Takkë yic, kek we ë röt lõn puõth yen bï tik röök tënë Nhialic ke këc yenhom kum të röök kõc juëc thïn. **14** Aye ciëen nyooth lõn bër nhïim nhom apei aacii path ke moc. **15** Ku tën tik ë kën dhëëj. Nhiëm

bäär aci Nhialic gäm ye bii ya kën yen yenhom kum.
16 Ku na le raan ye tak lön wët lueel acie yic, ke yen ku akuut koc ci wët Nhialic gam, yok aa cïn tëdët ye yok Nhialic duor thïn.

Guirku röt apath buk guöp Bëny rɔm

17 Wek aa caä bii leec wël lëk we kä yiic, rin të rëm wek bæk Nhialic door, kärec yakë ke looi kek aa juëc tën käpuoth yakë ke looi. **18** Tuen, aci koc kök lëk ya lön të rëm wek, wek aa weyiic tek. Ku acie wët tök yen yakë lueel. Ku kënë alëu bii ya yic. **19** Ee tëde, alëukë bæk weyiic tek ë kamkun rin bii koc luel yic njic. **20** Të rëm wek ebën ke we ye akut, ku cok alon ye wek ye tak lön ë yen kë ci Bëny dëör looi kam koc yen camkë, ka cie yic. **21** Rin të müth wek, wek aye njek müth ë rot ke we ciü röt tit. Koc kök aa rëer ke nök cok ku wiëet koc kök. **22** Ciënkë nhium bëei ye wek müth thïn ku dëkkë thïn? Aye akut koc ci gam yen yakë bën rac guöp, ku guötkë koc cïn kajuëc nyin? Yakë tak yenjö ba lueel tënë we rin luoi cit kënë? Ba we leec? Acä kaj looi acin.

23 Rin yen aci piööc yok tënë Bëny. Ku ë yen aca bën gäm we aya, lön Bëny Jethu, ee wëer wäär bii ye luom, ee ca ayup lööm, **24** nawën ci Nhialic leec, ke bëny ayup yic ku lueel, "Kënë ë guäpdië ci looi riënkun. Camkë ayum kënë bii wek yen aa tak." **25** Kälä aya, wën ci miëth thök ke lom adun ci thiän muön abiëc ku lueel, "Aduñ muön abiëc kënë ë dëör yam kek Nhialic ci thany riëmdië. Të dek wek ye, luïkë këya bii wek yen aa tak."

26 Wek aa thon ë Bëny lueel, yet aköl bii yen ben dhuk të cem wek ayum kënë ku dëkkë muön abiëc

aduök yic. ²⁷ Këya, na cam raan ayum Bëny ku dëk aduŋ muön abiëc yic, dhël yen ye dhöl guöp, ke yeen ala guöp awuöc, rin cï yen adumuööm looi tënë guöp ku riem ë Bëny. ²⁸ Raan adhil yepuöu kaŋ caath kärec cï ke looi bï jäl mith ayup ku dëk aduök yic. ²⁹ Na cam raan ayup ku dëk aduök yic, ku cïi teden ye kek tök thïn kek guöp ë Bëny yïk yenhom bï ŋic, ka bï Nhialic tém awuöc té cem yen ayup ku dëk aduök yic. ³⁰ Yen ë kë cï koc juëc weyiic gup riaam ku tuany ke ku thou koc juëc. ³¹ Na koŋku yopuöth wïc kärec cuk ke looi, ka cïn kë tém Bëny yo awuöc. ³² Ku luk aye Bëny looi ku tém yo awuöc, rin na nhiäk la piny thök ke Nhialic cïi yo tém awuöc kek koc pinynhom ebën.

³³ Këya, miëthakäi cï gam, té met wek wenhüim bæk mith, ke we ye röt tiit. ³⁴ Ku na le raan nék cok, ka dhil mith baai rin bï Nhialic we cïi tém awuöc, rin cïi wek röt ye tiit té röm wek. Ku wël kock aa ba la lueel té yéet yén tënë we.

12

Miöc Wëi Nhialic

¹ Emën, awiëc ba jam miöc ye yök tënë Wëi Nhialic. Awiëc bæk yith ŋic rin ë käkkä miëthakäi cï gam. ² Anjeckë, wäär ye wek koc cie Nhialic ë door, wek aa we cï muör dhöl juëc bæk ke aa door jak cï kiëet. ³ Awiëc bæk ŋic lön acin raan ye Wëi Nhialic cok puöu, lëu ye bï Jethu lëk guöp wël rec. Ku acin raan la riel bï lueel lön ye Jethu Bëny té këc Wëi Nhialic ye tääu yepuöu.

⁴ Miöc juëc cïi thöj aatö thïn, ku ee Wëi Nhialic töjë yen ë ke gam. ⁵ Koc aa luui dhöl juëc, ku ë Bäny

tök yen aye kë luööi. ⁶ Miöc juëc cii thöj ye koc luui aatö thïn, ku ë Nhialic töj yen ë ke gäm raan ëbën rin luöiden wïc. ⁷ Nhialic ë raan gäm kë ye raan ye ñic lön rëer Wëi Nhialic kek ye, ku bï luööi bï yen akut koc cï gam kony. ⁸ Wëi Nhialic ë raan tök gäm ñiæec käj. Ku Wëi Nhialic töj kënë, ee raan dët looi bï koc aa lëk käjuëc ñic bë tënë Nhialic. ⁹ Wëi Nhialic töjë, ee raan yiëk riel bï yen Raan cï lœc ku dœc gam apëi. Ku yik raan dët riel ë yen koc tuany kony. ¹⁰ Wëi Nhialic ë raan gäm riel bï yen kák jän göi aa looi. Ku gëm raan dët riel ë yen wët Nhialic lëk koc. Ku raan dët ke riel ë yen miöc bë tënë Wëi Nhialic, ku kök cie bën tënë ye tek thook. Ee raan yiëk riel bï jam thok kök, ku gëm raan dët riel bï kák cï lueel thok kök teet yiic. ¹¹ Ku ë Wëi Nhialic töj kënë yen ë käkkä gam ëbën täcít të wïc yen ye thïn. Ee ñek gäm miöc cii thöj kek miöc ë ñek.

Guöp ala yic käjuëc

¹² Guöp Raan cï lœc ku dœc ë guöp tök la yic käjuëc, cimën guöp raan la yic käjuëc. ¹³ Këlä aya, yook ëbën ke yo ye koc Judeo, tëdë ke yo ye koc cie koc Judeo. Tëdë ke yo ye koc lääu nhüüm, tëdë ke yo ye aloony. Wëi Nhialic aci ñek kamkua a muooc nhom ku arëer kek yo, ku aci yo looi buk aa bañ guöp Raan cï lœc ku dœc.

¹⁴ Ku guöp acie abañ tök, ala yic abëk juëc. ¹⁵ Tëdë na lueel cök ëlä, “Rin cii yen ye cin, yen acie abañ ë guöp.” Ka cii kënë ye looi, bï cii ye abañ ë guöp. ¹⁶ Tëdë ke lueel yic ëlä, “Rin cii yen ye nyin, yen acie abañ ë guöp.” Ka cii kënë ye looi aya bï cii ye abañ ë guöp. ¹⁷ Na guöp ëbën ye nyin, ke ye piñ këdë? Ku

na guöp ye yic yetök, ke ye njör këdë? ¹⁸ Ku yic akïn, Nhialic acï abëk cii thöj tääu guäp tök yic tëcít të wic yen ye thïn. ¹⁹ Na ye aban tök yen tõ thïn è rot, njuöt acïn guöp. ²⁰ Ku yic akïn, abëk juëc aatö thïn ku guöp ee tök.

²¹ Këya, acii nyin lëu bï lueel tënë cin elä, “Yin acä wic.” Ku acii nhom luel tënë cök, “Wek aacä wic!” ²² Ku yic akïn, abëk guöp ye tak ciët ke cii ril, aaciï dhil liu thïn. ²³ Ku abëk guöp ye yön ke cïn luɔi ye ke kuëec nhïüm, kek aa yeku njeç muk apath. Ku guöp alaŋ cie nyuɔoth è path, aye njeç kum. ²⁴ Ku guöp alaŋ cie thiaan, acie kum. Ku Nhialic acä abëk è guöp cii ke looi bik aa guäp tök ebën, ku acä abëk è guöp cii ke è kuëec nhïüm looi bï ya kek kädit apei. ²⁵ Këya, guöp è tök acii yeyic è tek, ku abëkken cii thöj aa röt kuɔny kamken. ²⁶ Na rem guöp aban tök, ka abëk kök è guöp aaciï la lëŋ aya. Na lec aban tök, ka abëk kök aa mit puöth kek ye è tök.

²⁷ Week ebën wek aa guöp Raan cï lœc ku dœc, ku ñek kamkun aban guäpde. ²⁸ Akut kœc cï gam yic, Nhialic acä atuuc tɔɔu tueŋ. Ku bö kœc wël Nhialic lueel kecök. Ku bö kœc è piööc. Ku kœc la riel è luui käk jän göi. Ku bö kœc la riel ye kek kœc tuany kony bik pial. Ku kœc è kœc kony, ku kœc mac kœc, ku kœc jam thok kök. ²⁹ Keek acie atuuc ebën, ku aacie kœc lëk wët Nhialic ebën, ku aacie kœc è piööc ebën. Acie raan ebën yen la riel è yen luui käk kœc göi, ³⁰ tëdë acie raan ebën yen la riel ye yen kœc tuany kony bik ben pial, tëdë acie raan ebën yen jam thok kök, tëdë acie raan ebën yen la riel bï käk cï lueel thok kök teet yiic. ³¹ Wëlkë wepuöth miɔç kek dit apei. Ku

miöc path kamken ëbën akïn.

13

Nhiër

¹ Alëu ba jam thok kök, ayï thok ye atuuc nhial jam, ku na liu nhiër tënë ya, ke yen acit raan loi duəat, tëdë ke yen athöj kek lönh guöt ë path. ² Na ba la riel ye yen koc njec lëk wët Nhialic. Ayï njëec ye yen kák ye moony deet yiic. Ayï lön ba la gam ril apei tënë Nhialic, lëu yen ye ba gat yöök bïk röt nyooŋ të rëer kek thïn. Ku na ciën nhiër ke yen ë raan cïn kë ya lëu acin. ³ Na gam ba kák tö ke yen ëbën tek tënë koc njöñ, ku gam rot bï yen cuat mëec, ku na ciën nhiër ka cïn kë kony tënë ya.

⁴ NHiër ë lön bï raan kërac guum ku lir puɔu, acie tiëel ku nhiaam. ⁵ NHiër acie kuɔjç ë wël ku acie cœök ku acie thöök ë puɔu. Raan la nhiër acie këræec cï luɔi ye ë muk nhom. ⁶ Koc la nhiër cüt nhiër koc cï gam, aacii puɔth dhil miët të looi kärec, ku aa ye yic cöl aa mit puɔth. ⁷ NHiër ë yo cöl agum këriëec ëbën, ku ë yo cöl amuk gamda kuat kák loi röt yiic, ku cöl yo aŋjöth Nhialic ku cuk yit.

⁸ NHiër ë rëer thïn akölaköl, ku miöc kök cïmën luel wët Nhialic, ku jam thok kök ku njëec ë käj, käkkä ëbën aa rëer ku bïk liu. ⁹ Rin miöcdan ye yok käj njic arëer ke ye abak, ku riel ye yok wët Nhialic lueel a bak aya. ¹⁰ Ku na la kë cie abak bën, ke kënë abak acii ben wïc.

¹¹ Yon ye yen meth, yen a ya ye jam cïmën meth ku täk cïmën meth, ku ëmën ye yen raandit, yen acie bën luui cïmën meth. ¹² Kë yeku tij ëmën acit mën dhie ye raan rot tij macar la nyin durdur yic. Ku

aköl dët yok aabü kériëec ëbën tüj apath. Ku ëmën yen acii kériëec ëbën ɳic, ku aa ba ɳic ëbën cimën tē ɳic Nhialic ya thïn.

¹³ Ku ëmën gam ku ɳöth ku nhiér aatö thïn, ku këdit ke ëbën è nhiér.

14

Wël juëc rin miöc Wëi Nhialic

¹ Ee nhiér yen adhielkë yiëk wepuöth apei, ku tääukë wepuöth miöc ye yön ténë Wëi Nhialic, cimën miöcdit koc yiëk riel bïk wët Nhialic lueel.

² Raan jam thoñ cii koc kök ɳic è Nhialic yen aye yen jam ténë ye, acie koc këk rin acin raan wëtde deet yic. Ee riel Nhialic yen aye yen jam yith cii ke ɳic. ³ Ku raan wët Nhialic lueel è jam ténë koc, ku wëlke aa koc kony ku deetkë koc puöth bïk rëér apath. ⁴ Raan jam thok cïn koc ke piñ è yen rot kony yetök. Ku raan wët Nhialic lueel, akut koc cï gam kony ëbën.

⁵ Alëu ba nhiaar tē ye wek ëbën jam thok cïn koc ɳic ke. Ku anhiaar apei bïk la miöc ye wek wët bö ténë Nhialic lueel. Rin raan wët è Nhialic lueel aloi këpath apei ténë raan è jam thok cïn koc ɳic ke, na cie këya, ka dhil la raan tet wël ye lueel yiic rin bï akut koc cï gam kony. ⁶ Këya, të le yen bën ténë we miëthakäi cï gam, yenjo ba kuöny we tē ye yen jam thok cii ke ye piñ? Acin këdäj. Ku è bï piath tē lëk yen we wët cï Nhialic nyuöth ya, ku tē piööc yen ɳiëec è käj cï Nhialic gam ya. ⁷ Ku këlä aya, käk cïn yiic wël ye ke piñ tē gut ke cimën löör ku thom, na cii raan ke gut tëcít tē wïc bï rölden nyooth, ke koc piñ bï kën yen wïc bï looi ɳic këdë? ⁸ Ku na cii raan löör è tøj gut tëcít tē ye ɳiëc ye, ke koc bï röt

guiir këdë bik la tøŋ? ⁹ Ku këlä aya, bï raan dët wët lëk koc ë thok kök deet yic këdë të cii yen la gei? Yïn abï ciët raan jam alir yic ë path. ¹⁰ Thok juëc cii thøy aatö pinynhom, ku acin thon töŋ cii këde ye deet yic. ¹¹ Ku na cä thon jiëem raan ye deet yic, ke raan jam ë thon kënë ë raan kuat dët tënë yen, ku yen ë raan kuat dët tënë ye. ¹² Ku cït lön wïc wek ye apei bæk riel ye Wëi Nhialic gäm koc yök, dhielkë them kam käkkök yiic èbën bæk riel ye ke koc cï gam kony, kuany.

¹³ Këya, raan jam thon cii koc kök ye deet yic, adhil röök bï la riel teet yen wël ye lueel yiic. ¹⁴ Rin na röök këlä aya thon cä njic, ke Wëi Nhialic aröök aya yapuöü, ku nhiamdië acin këpuoth looi. ¹⁵ Na ye tëde kan, ke yenjö ba dhiel looi? Yen abï röök ku wak yapuöü ku nhiamdië kedhie. ¹⁶ Të leec yïn Nhialic yïpuöü ë rot, thon kuc raan dët bï röök ya gam këdë, “Yenakan.” Rin kuc yen kë ye lueel? ¹⁷ Na cök lecdun tënë Nhialic piath apei, ke yïn acie raan dët ë kony acin.

¹⁸ Yen alec Nhialic rin ye yen jam thok juëc cii njic wär yen we èbën. ¹⁹ Ku tën amat koc cï gam, aya wïc apei ba jam wël lik lëu bï ke deet yiic rin bï yen koc kök piööc, tën të bï yen jam wël juëc cïn koc ë ke piñ.

²⁰ Miëthakäi, koc cï gam, pälkë kë ye wek tak cimën müth. Yakë tak cimën koc cï nhüüm bak ku bæk gup ciën awuöc cimën müthkor cïn awuöc yekë looi. ²¹ Acï göt athör theer wël Nhialic yic èlä, “Yen abï koc ë jam thok cïn koc njic keek col ajam tënë kackië, ku na cökkë looi këya, ke keek aa njot ke cii wëtdië bï piñ.”

Acī Bëny lueel.

²² Këya, miöc ye koc jam thok kök, acie kün koc cï gam, ee kin riel Nhialic nyuøøth ténë koc këc gam. Ku miöc ye wët Nhialic lueel, ee kë ye koc cï gam kony, acie kë ye koc këc gam kony. ²³ Na mat koc cï gam kenhüüm èbën ku rekkë jam yic thok cïi thöñ, ku bö koc këc käj deet ku koc këc gam, ke cik bï lueel lön cï jøñrac ke däm? ²⁴ Ku na bö koc këc käj deet ku koc këc gam, të lëk wek koc wët Nhialic, ka bï raan yön ë rot lön le yen guöp adumuööm të piñ yen ë wëlkä. Abi wël cï piñ cöl ajiç kë cï wuööc. ²⁵ Ku wët Nhialic abi kakk'en ye tak yepuöu cöl ajiç koc kök. Ku abi yenhom guöt piny ku door Nhialic ku lueel, "Nhialic arëer kek we ayic!"

Käpuøth ye looi të röök koc

²⁶ Yeñö ba jällueel miëthakäi cï gam? Të met wek wenhüüm bæk Nhialic door, raan tök ee waak ket ku piööc ñek. Ku luel raan dët käk cï nyuøth ye, ku war raan dët wët cï lueel ë thoñ dët yic. Käkkä aaye looi èbën bïk akut koc cï gam kony. ²⁷ Koc jam weyiic ë thok kök cï nje të met wek wenhüüm, acii koc karou ayi koc kadiäk wan thook. Wek aa dhil ñek ajam ë ñek cök, ku raan war wëtdun lëkkë koc yic, adhil të thïn. ²⁸ Ku na liu raan war thok yic, ke raan jam thoñ cie piñ koc kök abit ku jieem yepuöu ë rot ténë Nhialic. ²⁹ Calkë koc karou, tëdë koc kadiäk cï Nhialic gäm wëtde, aa lëk koc. Ku koc kök akut, koc cï gam aa bit bïk kë luel döt yic kepüøth. ³⁰ Ku na bïi Nhialic wët raan cï nyuc amat yic puöu, ke raan jam akäac. ³¹ Calkë raan tök aye jam ku ben ñek la yecök, rin bï raan èbën piööc ku deet ë puöu. ³² Raan jam, lëk koc wët Nhialic adhil

ŋic yenhom bï kööc ku ben raan dët päl jam, ³³ rin awïc Nhialic buk aa jam ke ŋek ë ŋek cök, ku cuk ye têér ë kamkua.

Të met akut koc cï gam yenhom teden ye kek röök thïn, ³⁴ ke diäär aacii päl bïk jam. Keek aa dhil biët ku piñkë. Aa dhil tõ röör cök cüt të yeku yök ye ke cï göt löj koc Judeo yic. ³⁵ Na le kë wickë bïk deet yic, ka dhil röörken thiëec të cï kek dhuk baai. Rin acii path bï tik jam amat akut koc cï gam yic.

³⁶ Nadë ke ye wek we bïi wët ë Nhialic thïn? Nadë ke ye we wepëc yen bïi yen? ³⁷ Na ye raan tak lön ye yen raan käk Nhialic tij, tädë ke ye Wëi Nhialic nyuööth, ka dhil ŋic lön käk gät ke aa käk bï tënë Bëny. ³⁸ Na ye käkkä dhöl yiic, ke duökkë ye kuëec nhom.

³⁹ Këya, miëthakäi cï gam, tääukë wepuöth käk bï Nhialic nyuööth we yiic bïk ke aa lëk koc, ku duökkë koc kïk cï gam jam thok kïk, ye gël bïk cïi jam. ⁴⁰ Wek aa dhil këriëec ebëen looi dhël la cök.

15

Jethu acii jöt ranyic

¹ Èmën miëthakäi cï gam, wek aa ba ben lëk rin Wët Puöth Yam ya lëk we, wët cäk yök ku yen cäk gam wepuöth ebëen. ² Wët ya lëk we, ku yen bï we luöök aya të muk wek ye cït të cï ɣen ye lëk we thïn, ka bï ciën wët puöth cäk gam, të cïi yen ye yic.

³ Ɣen acii wët thiiek yic apei yök ku lëk we. Wët cï Raan cï lçc ku dœc thou rin adumuöömkua. Cït të cï gät ye athör theer wël Nhialic yic. ⁴ Acük thiök ku yeen acii Nhialic jöt thou yic nïn kadiäk cök bï ben

pür, cüt t  c  g t ye ath r the r w l Nhialic yic. ⁵ Ku nyuth rot P ter ku j l atuuc kathi  r ku rou. ⁶ Ku ben rot nyu th t n  k c ju c w r k c bu t kadhi c, k cken ye bu th c k, k c  ot ke p  r k c ju c, c k al n c  k c k k thou. ⁷ Ku ben rot nyu th Jemith ku j l rot b n nyu th atuuc  b n.

⁸ Ku j l rot nyu th  en ci  n c m n raan l k dhi  th ci  n. ⁹ Rin    en akoor t n  atuuc  b n, aya y k ac  path b i  en a c l  en atuuc rin  en ac  k c akut, k c c  gam j  r, ku cal ke aa gum apei. ¹⁰ Ku dh  j   Nhialic ac  c l ac t k n  ak l . Ku dh  j c  g m  en ak c nhom d  r piny.  en ac  luui apei lu i w r  en atuuc k k, ku acie ri ldi    rot, ee mi c c  Nhialic g m ya  en al u  en   lu i k n . ¹¹ K ya, na ye w t k n   en ya l k k c, t d  ke ye  en l k atuuc k k k c aya, ke  en   w t t j le yok tuej ke l kku k c, ku    en ac k gam.

K c c  gam aabi r t j t r j y ic

¹² Na ye l k k c l n c  Nhialic Raan c  l c ku d c j t thou yic, ke  en o ye k c k k   kamkun ye lueel l n c i k c c i thou b i j t bik b n p r? ¹³ Na ye w t yek  lueel yic, l n c n  en raan c i j t   thou yic, ke Nhialic ak c Raan c  l c ku d c j t   thou yic aya. ¹⁴ Ku na Raan c  l c ku d c k c j t ran yic, ke w t yek  l k k c ku gamdun t n  Raan c  l c ku d c ac n w tde yic. ¹⁵ Ku d t aya abi nyooth l n lueel yok lueh rin Nhialic, rin acuk lueel l n c   en Raan c  l c ku d c j t thou yic. Ku na ye yic l n k c k c c i thou j t bik b n p r, ke Nhialic ak c Raan c  l c ku

dəc jət thou yic. **16** Rin na kēc kəc cī thou jət, ke Raan cī lōc ku dəc akēc jət aya. **17** Na Nhialic kēc Raan cī lōc ku dəc jət thou yic, ka cīn kē kuny gamdun we tēnē Raan cī lōc ku dəc, ku adumuöömkun aa ɳot ke kēc päl piny. **18** Na Raan cī lōc ku dəc kēc jət thou yic, ke wētde yic aya, abi ciët lōn cī kəc cī gam ku aaci thou, aa kəc ɳot ke rēer adumuööm yic. **19** Na yeku ɳööth lōn bī Raan cī lōc ku dəc yo kony pür akölē yic ē rot, ku acie pür akölriëec übēn, ke yok aabi kuat raan tö pinynhom übēn yic ɳeer ē rienkua.

20 Ku yic ē kē cī Nhialic Raan cī lōc ku dəc jət thou yic bī nyuəath lōn bī yen kəc cī thou jət aya. **21** Cimën ye kəc thou rin kēwääär cī raan tök looi, ke kəc aabi röt jət thou yic aya rin kē cī raan dēt looi. **22** Cimën wäthær ye kəc thou rin ye kəc tök kek Adam, ke yeen aya kəc aabi jət bïk pür rin cī kek mat kek Raan cī lōc ku dəc. **23** Ku ɳek abi la akolden bī ye jət thou yic. Raan cī lōc ku dəc yen aci kaŋ jət thou yic, ku kacke aabi jət aköl le yen dhuk. **24** Ku thök ē piny abi jäl bēn, ku Raan cī lōc ku dəc, abi jak ril pinynhom kek kacken rac übēn, ku gem Bääny tēnē Wun Nhialic. **25** Rin Raan cī lōc ku dəc adhil mac yet aköl bī Nhialic kəc ater übēn göök ku bii ke yecök. **26** Raan ater bī jäl göök ciëen ee thou.

27 Aci göt athör theer wēl Nhialic yic élä, “Nhialic aci kériëec übēn tääu yecök.” Aleu bī deet yic lōn, kériëec übēn, ye lueelkä, Nhialic guöp aliu ē käkkä yiic rin ee yen Raan cī lōc ku dəc looi bī käj mac übēn. **28** Ku na cī kériëec übēn tääu Raan cī lōc ku dəc cök, ke yeen nhom yen Raan cī lōc ku dəc abi rot tääu Nhialic cök, yen raan kériëec übēn looi bïk

tö yecök, ku Nhialic yen abi kériëec übën jäl mac.

²⁹ Takkü emen koc ye muac nhium rin koc ci thou. Yenjö yaké njooth? Ye këpiath njö ye koc ye muac nhium rin koc ci thou looi te cii Nhialic koc ci thou ë jot bik ben pür? ³⁰ Na cii koc ci thou röt ë ben jöt, ke yenjö ye yok yonhium rääm akölaköl kë ye yok thou yok thün. ³¹ Miëthakäi ci gam, thou ë ya tieet piny akölaköl. Yenakuëen, yen aluel yic rin ee kënë ë nhiaamdië ë rienkun, lön ci yok röt mat kek Raan ci loc ku doc Jethu Kritho Bänyda, ee piërda yic. ³² Yenjö ca yok thün wäär thér yen kek koc ci lääi Epethuth? Na koc ci thou cie jot bik ben pür, ke yo müthku ku dëkku, nhiäk yok aabi thou. ³³ Duk rot col amär, “Na ye cath ke koc rec, ka rec yi ba ciët ke.” ³⁴ Yaké njiec tak ku pälkë dhölkun adumuööm. Ee yär guöp rin koc kök weyiic aa kuc Nhialic.

Guöp ci rot jot ran yic

³⁵ Raan dët abi thiëc elä, “Bü Nhialic koc ci thou jot këdë bik ben pür? Ye guöp yindë bü tö ke ke?” ³⁶ Yenjö thiëc wek kélä! Te com yin käu, ku cii yic kən pät bi ciët kë ci thou ka cii cil. ³⁷ Ku kë ye com ë käu ë path cimën käu ë rap ku kák kök, acie kool rap yen ye com bi ben dit. ³⁸ Nhialic ë käu gäm guöp ci loc ye. Ee kuat käu gäm guöpden path ke ye.

³⁹ Gup kák pür übën aaciï thöj. Koc aa la guäpden ë röt, lääi aa la guäpden ë röt, diët aa la guäpden ë röt, ku rec aa la guäpden ë röt aya.

⁴⁰ Ala gup tö nhial ku gup tö pinynhom, ku dhëen rëer kek gup tö nhial acii rëer ke gup tö pinynhom. ⁴¹ Aköl ala dhëen de ë rot, peei ala dhëen de ë rot ku

kuel aa la dhëenjden ë röt. Ku kam ë kuel, kuel kök aa la dhëenjden ë röt aya.

⁴² Abi ciët ë kënë të le Nhialic koc cï thou jöt bïk pïr. Të cï guöp thiök ka dhiäth bï ya tiöp, ku të jöt ye, ka cïi ben thou ku cïi ben dhiäth. ⁴³ Të cï guöp thiök, ka cï riääk ku cïn dhëenj ku riel. Të jöt Nhialic ye, ka bï dhëej ku ril. ⁴⁴ Të cï ye thiök, ke ye guöp pinynhom tën, të jöt ye, ka bï ya guöp ye Wëi Nhialic gäm pïr. Cït lön tɔ guöp pinynhom thïn, guöp pan Nhialic atö thïn aya. ⁴⁵ Rin aci göt athör theer wël Nhialic yic élä, “Raan tuej Adam ëci cak ku bï pïr, ku Adam ciëen ë pïr wëi gam.” ⁴⁶ Acie guöp pan Nhialic yen køj bën ë guöp pinynhom. ⁴⁷ Adam tuej ë cak ë tiöp, ku Adam dëëtë ë bö nhial. ⁴⁸ Koc pinynhom aa thöij kek raan wääär cak tiöp, ku koc ë koc nhial aa thöij kek raan bö nhial. ⁴⁹ Emën yok aa thöij kek raan cï looi ë tiöp, ku akoldä yok aabï thöij kek raan bö nhial.

⁵⁰ Miëthakäi cï gam, awiëc bæk ñic lön gupkuan la yiic adiøj ku riem aabï riääk piiny rañ yic. Aaciï röt bï mat ë bääny Nhialic yic, bääny rëer thïn akölriëec. ⁵¹ Wek aa ba lëk kë cäk ñic theer ku bæk deet yic emën. Acie yo ebën yok bï thou, yook ebën yok aabï yiëk guöp ë yam. ⁵² Abi rot looi kaam thïn koor ë path. Të piñ këcït kan yic akoldä thöök piny, Nhialic abi koc cï thou jöt bïk pïr. Yok aabï waar ebën buk cïi ben thou. ⁵³ Gupkuan cï thou ku riëekkë ë rañ yic, aabï waar gup cie thou, gup cie riääk rañ yic. Ku yok koc pïr yok aabï gäm gup cie thou. ⁵⁴ Të le kënë rot looi, gupkuan ë thou

ku riëékkë aabï waar bïk ciï ben aa thou, ke wël Nhialic cï göt theer aabï kenhüim jäl tieej,
“Riel è thou acii liu, thou aci göök papot!”

55 “Yin thou, riëldu ako? Yin thou, riëldun yin yo göök è yin koc nök ako?”

56 Thou ee riëlden yen koc nök yok tënë adumuööm, ku adumuööm ee riëlde yok tënë löj.
57 Yok aa dhil Nhialic leec, rin cï yen yo cöl ayök riel ye yok adumuööm ku thuœu tiaam, rin kë cï Bänyda Jethu Kritho looi.

58 Këya, miëthakäi cï gam, muökkë gamdun apath guöömkë. Yakë luui akölaköl rin Bëny, rin anjeckë acin kuat luoi yakë looi rin Bëny bï nhom karj deer piny è path.

16

Wëëu ye juaar rin koc cï gam Judia

1 Awiëc ba jam rin wëëu wiëckë bæk ke juaar rin bï wek koc cï gam Judia kony. Wek aa dhil kë ca lëk akuut koc cï gam Galatia looi. **2** Nek è kamkun adhil wëëu atjööu tecit tënakuënden bï lëu aköl Nhialic thok ébën, rin bï ciën wëëu ben kuëjt yiic aköl bï yen bën. **3** Na la bën ke yen abä athöör gäm kockun cäk kuany, ku lëk koc Jeruthalem lön kockä aa koc yëth wëëu cik juaar tënë we. **4** Na peth tënë ya ba la Jeruthalem, ke kek aabï cath ke ya.

Të cï Paulo guiér kenyde

5 Yen abï jäl bën tënë we të cï yen karj tëek Mathedonia, rin aca guiir ba tëek thïn. **6** Aya yok yen abï lök ya la rëër kek we, tëdë yen abï rut thöl,

ku wek aa b   kuo  ny la k  nydi   yic kuat t   le y  n th  n. ⁷ Ac   w  c ba we t  j     path   m  n ku bar tue  . Aya   j    th ci  t ya b   r    r ap  i kek we t   p  l B  ny ye b   rot looi.

⁸ Y  n ab   r    r Epethuth   t  n yet ak  l Yan Ayup c  n yic lu  u, ⁹ rin y  n ala k   lu  i ke d  t t  n ap  i, c  k al  n c  i k  c ju  c k  e lu  i w  c.

¹⁰ Na b   Timoth  , ke nyu  thk   ye l  n ac  n k   e   b   ye c  l ari  c t   r    r yen kek we, rin alui rin B  ny c  m  n luui y  n rin B  ny aya. ¹¹ Ac  n raan   kamkun y  n Timoth   gu  p. Ku  nyk   b   dh  lde t    k ap  th b   dhuk t  n  e ya ke pu  l gu  p, rin an    th b   dhuk kek mi  thak  i c  i gam luui yok ke   t  k.

¹²   m  n, rin w  m    th Apolo, aca ya y    k b   la t  n  e we kek mi  thak  i k  c c  i gam. Ku ac  i w  c b   la t  n  e we   m  n, a  jot b   la t   l  u yen rot.

W  l ci    n

¹³ Ti    rk   nh    m, k    ck     c  k gamdun yic, du  kk   ri  c, ri  lk   pu  th. ¹⁴ Wek aa dhil k  ri    c   b    n looi kek nh    r wepu  th. ¹⁵ Wek aa   j  c Ithipanath kek kacke, kek aa k  c ke k  n w  t Nhialic gam pandun Akaya ku yek   luui ap  i rin k  c    Nhialic. Wek aa l  j  , mi  thak  i, ¹⁶ b  k k  c c  t k  k  k   theek ku raan d  t rot m  t th  n b   luui kek ke.

¹⁷ Y  n amit pu  u rin c  i Ithipanath ku Portunato ku Akaikuth b  n, keek aac  i b  n luui nyi  ndun w    r liiu wek. ¹⁸ Rin aac   b  n c  k pu  u ku we aya. Dhielk   w  t ye k  ck   lueel pi  j.

Mu  th ci    n

19 Akuut koc cï gam wun Athia aa we tuöc miäthden, Akuila ku Prithkila ku akuut koc cï gam mat panden, aa we tuöc miäthden apei rin Bëny.

20 Miëthakäi cï gam tõ ë tën aa we muööth. Miäthkë röt ë kamkun muöth koc cï gam.

21 Ee yen Paulo yen agät ë muöth kënë ë cieendië.

22 Kuat raan cii Bëny nhiar abi kërac yön. Bänyda, bäärl!

23 Bï dhëënj Bänyda Jethu rëér ke we.

24 Nhiërdië arëér kek we ëbën rin Jethu Krütho.

Lëk yam

New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka, Southwestern)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dinka, Southwestern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dinka, Southwestern

dik

Sudan

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dinka, Southwestern

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

d94b9d26-33ff-5c4e-819f-5bfe86ac9e55